

Rok 1920

únor 1920.

M

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ A NÁRODNÍ OSVĚTY

87296 ✓

Č. 5624

Odbor V

Datum 1920. č.

Oddělení 18.

Došlo 27. XII.

Dřívější spisy: 38.426²⁰

od prof. Lásky

Prare

Pozdější spis: 54.352²¹, 104.211²¹

726.391/21, 35.966/29

Zároveň se vyřizují čís.:

Předmět:

Statutní ústav geofyzikální,

přípravné práce.

č. 68.

V posedání II. třídy České akademie
dne 13. prosince 1918 svolené byly ko-
mise pro vypracování detailních proci-
nutých k vypracování těchto ústavů:

I. statutní ústav kartografický: Lásky,
Dareš,

II. " " geodetický: Lásky, Pantoflí-
ček a Petřík.

Obě komise složené ze 7 členů a
poslány se konstituíce ve vel. komisi, v
níž byly zastoupeny všechny odborné sí-
ly. Jedním z těchto komise předl. prof.
Lásky. a schůze komise probíhaly

K nahlédnutí: Ante exp. měřeno; aby přešla

platební porokar. VIII

Předepsáno: kniha #6 list 235 pol. 14

V úvěrniku zaznamenáno str.: IVI pol.: 13

Post exp. p. in. Vrbor.

1/1 II. Plukavý
20. Ing. Wlch.

Je předpokládáno, že prof. Lásky má mít
na ohledy aprát, a vše, proto měřeno v
podstatě jednoduše dle viděti děláni
přel. V Praze dne 7. ledna 1920.

V. Těmlov

Prare. 1920.

Došlo do spisovny: 21. listop. 1923

Popis spisu: 2. a 3. příl.

Výpravna:

Došlo: 11. I. 1921

Napsáno:

Srovnáno:

Vypraveno:

s. přílohami.

44 III Praha. Ústav geofyzik
A

mnoho času a vyžadují na něm i finanční
oběti; provádějí však korespondenci provádějí
zář. vojín v úřadě.

9. Proince domřila geodetická komise vají
činnost. Je proto vhodné povolit při té příle-
žitosti prof. Lásky vhodnou penumera. Pa
obna vykonavan práci. Navrhují se 2.000K.

Při této poslední schůzi předložil prof. Lásky
ministrům návrh stanov čs. st. ústavu
pro grafická geotechnika, ~~stano~~ jeho návrh
ministrům doporučil také poradní sbor
matematiky. přírodovědy ne své schůzi dne
12. června 1920.

Podle návrhu prof. Lásky má
tento ústav organizovati a pracovati
I. porovávání mikro- a makroscopie;
II. porovávání puzského magnetismu
III. porovávání gravimetrie a
IV. porovávání geotechniky.

Při schůzi v Praze má se přivítati moravá-
rodině přírodovědy stannice I. řádu. K tomu
bude zapotřebi v úřadě přístrojů podobný
jako pro měření magnetické. Pověst
v přístupu roce bude i více na volání
statní ústavu puzské patřící potřeby
v ústavu grafického, navrhuje se
povoliti ještě v letošního rozpočtu na 1.

Návrh 2. arch.

2. arch k č. 87. 296²⁰.

1920 povoliti prof. dr. Václavu Látkovi

minimální dotaci 40.000 K, která

najde i hrady ~ Kap. XIII., tit. 9., pol. 1.

"paušální" potřeba ke přikrvení poláštůch
státních ústavů."

Exp.

Věc nahře.

Panu dr. Václavu Látkovi, universit-
nímu profesor a členu poradního sboru
matematicko-přírodovědeckého při mi-
nisterstvu školství a národní osvěty,

na Král. Vinohradech,

Jungmannova tř. 73.

Schvaluje v zájmu přikrvení Vámi
navrhovaného a poradním sborem
matematicko-přírodovědeckého
dopomocného ústavu geografického,
pověřuji Vás při provádění prací
pro tento ústav. Na základě nej-
nutnějšího rozhodnutí vlády
ústavu povolují Vám svěřitelskou
minimální dotaci 40.000 K (čty-
řicet tisíc korun), která v Vámi
zároveň poskytl k výplatě poštovním

řádem sekurním. Předměty pakow-
pení z této datace budete samozřejmě
inventarizovány pro příští státar
geofyzikální.

Pro té příležitosti navrhuje Váš
práci při spojení s říšením komise
geodetické a ~~kartografické~~ povolí Vám
jednodobou penumraci 2.000 Kč (ova-
tinice komu), která po práci volného
poplatku podaruje se Vám k výplatě
také poštovním řádem sekurním.

V Praze dne 24 prosince 1920.

Tisk

Mleč 28.
XII.

Teissler 28.
12.

STANOVY

československého státního ústavu pro geofysiku
a geotechniku .

§ 1.) Úkolem československého ústavu pro geofysiku a geotechniku jest, konati a vědecky zpracovati pozorování z oboru geofysiky a geotechniky, účastniti se mezinárodních prací toho druhu a vydávati úřední geotechnická dobrosdání na žádost úřadů a soukromníků. V obor jeho působnosti náleží zvláště :

I) Pozorování mikro- a makroseismická, jich organizace a zpracování. Se sídlem ústavu v Praze spojena jest zároveň mezinárodní seismologická stanice I. řádu. Ústav vede též ~~agendu~~==== československou agendu mezinárodní asociace seismologické, jejíž sídlo jest v Strassburku.

II) Dosavadní pozorování zemského magnetismu, jež konala pražská hvězdárna, podřizují se na dále ústavu pro geofysiku a budou jemu odevzdány veškeré stroje a záznamy. Ústav pro geofysiku jest zároveň centrálou pro veškeré stanice a veškerá pozorování geomagnetická.

III) Pozorování a bádání gravimetrická, zejména gravimetrické mapování oblasti československé.

IV) Pozorování a bádání geotechnická.

§ 2.) V čele ústavu stojí ředitel / z pravidla profesor geofysiky na universitě aneb profesor vyšší geodesie na technice /, jenž za řízení ústavu dostává určitou remuneraci, jejíž výše se rok od roku zvláště určuje, závisle na velikosti agendy ústavu. Ředitel jest zodpovědný za vědeckou a aktivní činnost ústavu, řídí práci vědeckou a technickou, vyřizuje vnější agendu a rediguje úřední publikace.

§ 3.) Řediteli k ruce přidělen jest ústavní personál, jenž se aktivuje postupně podle potřeby a možnosti. Charakter a plat personálu stanoví se dodatečně ~~se~~====doporučené ministerstvem vyučování.

Vysvětlení k stanovám československého ústavu pro geofysiku a
geotechniku.

Ad I) . Roku 1901 sešla se v Štrassburku I. konference mezinárodní seismologické asociace / l'Association internationale sismologique des Etats / , které se podepsaný účastnil jako delegát zastupující Rakousko a na které schválena mezinárodní pozorování seismická . Druhá konference r. 1903 schválila zřízení ústředního mezinárodního ústavu / Bureau central / , který r. 1906. vstoupil definitivně, v život jako středisko veškeré mezinárodní práce seismologické . Ústav ten přešel po válce v ruce francouzské republiky pod názvem " La Section de sismologie du Comité International des Recherches Scientifiques "

Úkolem československého státního ústavu pro geofysiku a geotechniku jest , převzít subagendu uvedeného ústavu , kterou dosud vedl v Rakousku ústřední ústav pro meteorologii a geodynamiku ve Vídni / Zentralanstalt für Meteorologie und Geodynamik / a organizovati ~~především~~ službu mikro = a makroseismickou v oblasti státu československého , aby odpovídala účelům vědeckým .

Zde bude především nutno zříditi v Praze ústřední stanici pro ~~pracování~~ = pro mikroseismy , pro níž příslušnou pozorovací místnost vybudovalo již rakouské ministerstvo v ústavu mathematickém / na Karlově č. 3 / k zařízení které pro válku již dojíti nemohlo . Konečně má se ústav účastniti mezinárodní práce řízené ústavem " La Section de Sismologie du Comité International des

Recherches Scientifiques "

Ad II) . Poněvadž ani nově zřízený státní meteorologický ústav , ani státní hvězdárna na magnetickou službu nereflektují a z vědeckého stanoviska ani reflektovati nemohou , nutno se postarati o pozorování geomagnetická , tak potřebná pro orientaci jak při dolování tak i vzduchoplavbě . Především ale o sdělení mapy zemského magnetismu pro oblast československé republiky , zvláště když takové mapy zemí sousedních jsou již dávno hotovy . Oblast československá tvoří enklavu , jež by našemu státu málo by byla ke cti , kdyby déle měla existovati , nehledě ani k praktické potřebě magnetických map . Magnetické mapování Cech jest nadto i vědecky zvláště důležité vzhledem k četným a zajímavým anomáliím tuzemským .

Ad III) Pozorování gravimetrická spojují se přirozeně s magnetickými a astronomickými , zejména tam , kde jde o nová měření . Jde tu hlavně o pozorování kyvadlová , pěstovaná dříve zejména Sterneckem a dále o pozorování váškami točivými , najmě Eötvösovým dvojitým gravimetrem , který dovoluje stanovení isogam podzemních poruch vrstev geologických . V Sedmihradech byly tak stanoveny a konstatovány rozsáhlé oblasti solné !

h. č. 87296²⁰.

AdI) Geotechnika jest do jisté míry novum. Úkolem jejím jest využítkovati měření gravimetrická a magnetická k sestrojení podzemních profilů geologických, co dříve bylo možné jen ponejvíce na podkladě přímých vrtů. Jedná se zde, jak výsledky uherských geofysiků u Egbellu dokazují, o věc nedozírné praktické důležitosti, jak pro dolování tak pro vyhledávání užitečných nerostů.

Dále jsou to práce hydrologické, jež spadají v obor geotechniky. Hydrografie, jak jest pěstována meteorologií, vodním technikům nestačí, poněvadž deštoměrná pozorování meteorologů sledují jiné cíle. Proto zřizuje se i při ministerstvu veřejných prací státní ústav hydrologický, jehož vědecké problémy by řešil oddíl pro geotechniku přičleněný státnímu ústavu pro geofysiku.

Jak z uvedeného plyne, jedná se o ústavu nejen s hlediska teorie ale i s hlediska praxe důležité a nutné.